

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЬЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Успешные якуты!

От всей души поздравляю вас с наступающим Новым Годом и Рождеством Христовым!

2015 год в нашей стране прошел под знаком 70-летия Великой Победы – символа бессмертного подвига советских воинов и тружеников тыла, непобедимой мощи России, Года литературы и Года предпринимательства в республике. Уходящий год для Якутии был насыщен значительными датами, большими и малыми победами. В основе всех наших достижений – нерушимое, огромное трудолюбие, отзывчивость и активность жителей нашего северного края.

Дорогие земляки, от всей души благодарю вас за ваш труд во имя процветания нашей Якутия, за вашу любовь к родной республике и бесконечную ей преданность!

Безусловно, Новый год — особый праздник для каждого, он дарит надежду на счастье и удачу, несет радость предвкушения неизведанного, грядущих событий и встреч. С самым долгожданным торжеством мы связываем свои сокровенные мечты и желания, осуществление давно задуманных планов, чаяний на изменение жизни к лучшему.

Мы любим этот чудесный праздник за его уникальную сказочную атмосферу добра, чудес и волшебства. За то, что это теплое семейное настроение пронизано восторгом и радостью детей, которые точно верят, что чудеса случаются, и Дедушка Мороз исполнит любое их желание.

Уверен, каждый из вас приложит максимум усилий, чтобы сбылись мечты наших детей, чтобы их жизнь становилась лучше, безопаснее и интереснее. Всё в ваших руках! От всей души желаю вам душевной стойкости и сил, здоровья и благополучия, мира и согласия вашим семьям!

Глава Республики Саха (Якутия) Егор БОРИСОВ.

САҢА 2016 СЫЛЫНАН!

Күндүз бөлмөрдөйду, кайтарбайт!

2015 сэл Улуу Кыайылы 70 сылын орогойдоом үбүлүөйүтүн кынаптанан, буйуун сэриниң убайдарбыгыр, тыһы ботэроонэригэр, сэрин тулайыстарыгар, оҕо саастарын биһеңкө хаагыт ага кутуенэбү итин-истиг сыһыаннах олбоодуйбог страници буолан, историяҥа киирдэ.

“Ким да умрултуу, тук да символуно сукаах” деген үйлөтмөгө анын паймалынныктар, сөөкөрлөр тутулунулар, эбик ахсааннаах көмүс буурубушан сурултубут кыялгатор тауыстылар, кыялгатор, спектакилер турдорулунулар, радио, телевидение, хаһыат кунгозо сырдыкта. Ыччаг донтоо Ажа дойду Улуу сэрэтин сорулун, хас бирдини ыалга дайбыт оспон баайы билдинер деген сылтаах, хаһан да хаһан да эбикток олоху эре түстөттинер деген, үтүмөнчөк үтүс үстө ыытылганна.

Үүлэр 2016 сэл улустут социаль-экономическай сайдылтын бэргэнгөргө олук бусарга аналтаа. Чинник дыһанан, сүлбүтүн-сүлбүлүн эбэттэ, сирбитин танастан, дохуонун ситэри оһорон, үлө баһын сайгардан, оһорор дыһытын-уопхутун туксарап, бары үлөтөк уонна хамнастаах буолуохпутун, эһиил-үүһүт эбэттэ-үһүт, талаан тарбахпыттын айан таһаарар бородууксуйабыт үксэтэ-үһүт, улахан-ыра урбаан сайын-ыһык, хас бириди киһи үтүө суобастаахтык үлөтө-үлөтө сыйыаннастаабын, үчүтэй түмүкүт саарбага суук ситиһиллэ-үлө.

Ил Дирхаммат 2016 сылы Сирнуугу тупсарып сылыан билгертэ, онун бэйбит олбуорбуттан садалаң, олорор салтэньнэторбон харасса быраһыларгына, оро тардынахастахпы. Бу чаппылыны ыраа- чобор эйгэргэ итэксээтэли.

Күнүдү даямдуу, оорулар байырхайлар уонна эпидиоттостуктар. Сагаланы мыйдырдык даянаны спордохтутуна, бу билигитин сүдүргүтү сүккүмтөн өсөсө бөгүдүрөөн, өсөсө чигитөн кыйылылаш тасыхагаахылыт. Сана сыйт Эбисеэ, хас бирдинитигитер бигэ уонна байылыат слогу түстөтүн, дылуу-уруулуу тосойтун, иннигитэ эрлэн кыыштаатын! Эбисеэ бугарыбгыт кылаашх дорубууны, үгүс-сүрү уларыйылытары! Эбисеэ сүккү халытын аныгытар үгүн дылдох слогу!

БНХАУ-ны төрийн байгуулалтын хөгжлийн үйлчилгээний газар
 “Хурангуй” түмүү сайн дурын хамтарсан
 “Сибиртранснефтегаз” ААО генеральный директсгэрэ
 Иван МАКАРОВ,
 “Триумф” СК генеральный директсгэрэ,
 Олимпийский чемпион Павел ПИНИНТИ.

Улуснут күндү бар дыно! Эңигини үүсөр
Саргылаах сана 2016 дыйлыни итигише-истирик
эбэргилибиг!

2015 снл – Улуу Кыһымы 70 сылын бэлэттээтин, Россияда Литература, Саха Өрөспүүбүлүтүтүгэр Предпринимательство, Чураһчыбыт үлүүнугэр Олоххо сыһыан бөлүөрүлүбүтү, Улууспут дьонго-сэргэтэ бу бөлүө соһуһулаларга туһааһын, өрүү буюларын курдук элэһиһиһтээһиһтүк, тэрээһиһиһтүк, таһаарыһаһтүк үлэһиһиһтээһиһтүк аһаһаһыһтүк үлэһиһтүк.

Улуу Кыялы өрөгөйдөх үбүлөйүн багыттарынга

[illegible]

Агаан эрэр сэлблэгийн үзэблигэр-хамнаслыглар, үерхээ, спорта ситинивэрлэх түмүгүүбүт. Сүдүбүтүн, сэлблэгийн сэл таһаар сайаангы олтошун башанын аһара толорбүтүт; үүтү госуарспожа туттары башанын толорбүт. Агроклестерий программаны салгыа үзүлгэммит, элбх эдэр ыччаг-сүдү үзүлгэр тауэста, производственный объект тутулушулар. Мындашайы животноводческой комплекс, Мэндэйгэр типовый сайылык, о. д. а. тутуулар үлгэр куврилгэр, үлгэр тэрийнэг сана сагалалылар бааллар. Арааг таһымнах олимпиадаларга, фестивалларга үөрөнчөчирбүт, устудуоннарбыт ситинивэрлэх кыһанылар. Спортсменнарбыт аан дойдү, Россия тутулуэлгэр ситинивэрлэх кыһанылар — чемпикнардын, призерлардын бусулулар.

Өсөс тегүл Сапа дыйынан эгэрдүтөн туран, барыптыгар чогон дорубуяны, бары эйгез үрдүк сипинилери, или-ейни, дылу-соргуну баңарабы!

А. Т. НОГОВИЦЫН, улус баһаыгча.

Я. П. ОКОНЕШНИКОВ, улус депутаттарын сыйлаган председател.

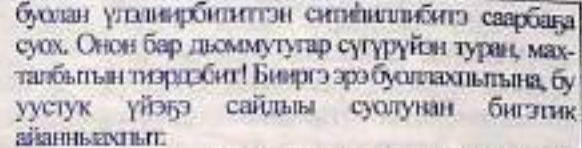

Чурагчы улууһун
үтүө-мааны дыоно-
сэргэтэ, күшү
доҕоттор!

Энгийнхэн кэпэн илэр
Савта 2016 сэлтынэн
“Бнир ньялгыл Россия”
политическай партия
Чурагчлгалауу салгалын
уонна Чурагчлгалауу

СЭЛИЭННЬЭТИН
дэхагтагын аагтарыгтан итгитик-истигнаик
эхэрдэлигбиг!

Ласпыт сыт элбэх ситинингэрдэх сыт буолбутун үөрэ багистиниби. Ол курдук хайрбах дьыһэргэн элбэх сыт сана дьыһа кэстэ, иттиин ситиниһэр халбонуу үүсэ сыт күнүстэги түбүгүн чопчотта. Улууспутугар гаас киирэн кээкэлиби көнгэтэ, сайдыыбыт таһымнана. Бу барыта билиһин биһир сомоҕо түмүсүрдэх буолламыт, биһир ньыһыл куусэ

Сагаа дэвт — жүз, сардык бэрэһиньник. Бу дэвтиг агтаах кэмгэ бада, ыра санаалар туолалтар. Онгон тапталлаах дөйдүбүт сайдылтын сайаһан бар дөммүг туһугар үтүөнү баһарыаһын. Куруук чөпчөн-чөбүк сыйдан, сырдыгы тарбаһаһын, үйөлгөү үкүтүөһүн.

Санта дэлынхан, санта сэлхэн! Дьолу-соргуну,
дээс кэргэнитигэр илэ-эйэни, байылыг олоху
багарарыт!

Эдүртэни залга С.А.САРГЫДАЕВ,
"Биир ньыгыл Россия" политический
партия "Чурагчиглаагы салгыгын эскэртээр,
"Чурагчы нэйдлэг" МТ дыаалгыгын
балыгылга

Оттоң Чураччы райкомун бастаан саясатта, Чураччы оройунун бочуотта ах гражданина Илья Павлович Листов аатынан анал биримий лауреатынын үминистризистибетин инвестиционна программада уонна үтүө отделын сайаада чыта Николай Николаевич Корякин

2015 СЫЛ ТҮБҮКТЭРЭ УОННА ТҮМҮКТЭРЭ

Ааспыт 2015 сылта Бүтүн Россия үрдүнөн Ада дойду Улуу сэринигэр Кыайлы 70 сыла туолуутун бэлэттэтибит. Сылы эргиччи араас таһымнаах дьахталар, түмсүүлөр, бэлэттэбиннор ыһтыһынылар.

Улууспутутар нэһиликтэринэн
Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттыыла-
актарыгар

пааматынныктары сергохсүтүлөр,
үгүстөр сана сөзөлдөри, пааматынныктары огтордулар. Бу
улуу бырааһынныкка аналгаах уус-уран самодетельноһы
көрүү-куонкурус үрдүк таһымна барла. Оскуола оёолорун,
ыччатары патриотическай иитингэ болуомто уурулуна.
Улууспут хаһыагылар анал балаһалар таһаарылыннылар,
рубрика үлгүлөгө. Ыһык киһибит, сэрии кыттылыаада, „Хотуу
сулус“ уордьан кавалера, Государственной биримийэ лауреата
И. М. Павлов, „Турааччылар Ийэ дойду көмүскэлгэр“ кинигэти,
апын ааптарларбыт кинигэлэро, буклеттара бөчөөттэннишэр.
Өрөспүүбүлүкө бары бөчөөтин уорганнарылар, телевидениебэ,
араадыһаада сырдаткылар ыһылыннылар. Кыһымы күнүн
улуус үрдүнэн тэрээһиннээхтик, оро күүрүүтөхтик
билиэттээбипит.

ПОБЕДА! 70 ЛЕТ

Убаастабыллаах Ага дойду сэрин-
тин кыттыылаахтара, тыл
бэтэрээниэрэ, Хоту көһөрүлүү
кыттыылаахтара, Эһигини 2016
сылынан итиитик-истинник
эбэрдэлиибин! Баарабын чэгиэнник
сылдан, дьоннуг-сэргэбит, чугас
дьоннуг сылаас сыһыаннарынан
тирэгирэн, үйбүт уһурутар, дьолу-
соргуну!

М. Н. МАТВЕЕВА,
улуустаагы ботэрэннор
сбноттэрин прекевпелт.

2015 сэл Россияга Литература сэлһан билгэрилһитэ. Ипингэ сибээстэн, билим улуусу тутар бһан оноһулһубта. Илчэритиһон улуус библиотекalara жүгн хабааннаах үлэни ыһтыһар. Үөрөдирин эйгэтэ, олохтоох ханһаһыт, айар дьоммут, общественность көхтөөхтүк кыһынһыһар.

Литература сыын сүрүн сыла – хаанысты бэлгэх ааһыны тэтиги, сайынары буолар. Онон улуус библиотекалар араас далаһтары быһтылар: сылы үөрүүтөхтүк аһы, литературнай-сырданар, билини таргалар тэрэһиннэр, литература фестиваллара, быраһыныннардар, төгүрүк остуоллар, чинчийиннэр, ырыһылар, куонкуустар, быһастаһалар, о. д. а.

Бийлгэти ышпылгыбыг улахан дагалцарган “Саха суруйааччыларын 100 бестын айымныгыларын” агааччыга тирдигэ библиотекалар араас көрүнтүк үлүсү ышпылгыларын бэлэтибит. Төрөбүт тыбылгылар туспа билиинин араас тэрэфиннөр буолулар. Үбүлүйдүк биһир дойдукка суруйааччыларбы: В.Н. Егоров-Тумарча 80 сааһын, В. Н. Соловьев - Болот Боотур төрөбүтэ 100 сылын, С.Р. Данилов - Роман Данилов төрөбүтэ 80 сылын, П.П. Федоров - Сомоҕо 65 сааһын улууспут доҕо-сэргэтэ кэлипк билиэтэ. Тапта уонна Нам улуустарын литературнай түмсүүлэрин кылары көрсүһүтөр бэрт сэргэспэ, интэриэһинэйдик тэриинилэр. Олонхо ыһааҕар Россия суруйааччыларга билиити таһылар.

Литература сыйлыг ариуны киши арангыгэр элбэг кинигэ сүрэгтэннэ. П.П. Федоров—Сомого, Алмас ырыяныта Айыл поэт, „Баржа махтал, Чурагчы дьонуттан“, И.А. Максимов-Уруул Уйбаан, „Дромор“, А. М. Дорофеев-Удьяа Харалы, „Килин-хара буолары“, В.И. Башарин, „Көмүс далаһа“, Е. Ф. Дьячковская -Ийэ „Иэйэр кутум илгэтэ“, Н.Н. Бушусева - Арыйлаана „Кунтэһэ килиннэ, күн-кубай нибэһэ“, Д.П. Чечубов, „Көһөрүлүү суустах сыйлыг“, ода. Олонхо ыһааһынан сибээстэн, Чурагчы олоххоттары, олоххотун сырдыгыга М.А. Герасимова -Сэнсэрэ 2 сана кинигэтэ, барыта 15 кинигэ күн сирин көрдө. Бу сый сонун дыһалынан Бүтүн Россиятаагы „Библиосоч“ акцияга кыттыбыт биспэ.

Республикаға ымылшыбыт „Кинигэ – үйүтөк бэлэ“ акцияға кыттан, библиотека фондатын халатыга кылаатарын килтэрсибит улууспут дыһалатыгар, тэрилтэлэртэр, биридүүлээн дьонно берга махтабытын тирэббит.

Уйууспут дьонун-сэргэтин, күндү аабаанчыларбытын кэпэн иһэр сана дьылланын ээрэстэһиһин! Күһи аймах үйлөртө муспут духобунай баайын — кинигэни таптаан, элбэстик аабыт, киһи билиитэк-көрүүтөк, үрдүк кулпуураалаах, олох бары эйгэтигэр ситиһилитэк, дьоллоок-соргулаах болуһи!

В. А. ПЛАТОНОВА,
книговед-библиотечный системный директор.

ГОД ЛИТЕРАТУРЫ В РОССИИ

2015

2015 сэл өрөспүүбүлүкэ билигэр предпринимателлэр сылларынан биллэригибитэ. Улуустулар эрэ буолбакка, өрөспүүбүлүкэ пайо үчүгэй үлэстэбинэн биллэр билигэр предпринимателлэрбин ааһан эрэр сылы үгө ситиһинэрэ дэх түмүктүүдүр.

[illegible]

Предпринимательствоны улууспутугар садаластып, билигин даганы тааарылыахтык үлэни сындыар Д.Д. Яковлев, И.Н. Новгородов, П.Т. Дадагача, Е.Н. Попов, улутерин үгэнигэр сындыар, билигинэх предпринимателлэр С.Е. Сивцева, Г.Е. Сивцев, С.Е. Седлашчев, З.Н. Сивцева, А.К. Осипова, А.С. Таныков, П.П. Архипов, сана садалаабыт, Мария Софронова, Саргылана Вермовцева, о. д. а. кизин туттабыт:

Улууспут дьонун-сэргэтин саргылаах сана дэриэһинэ бу. Россияҥа клинэ, өрөспүүбүлүсэбилгэр блягустройство, улууспуттар музейлары өрө көтөбүү сыллара биллэриллибиттэринэн, бу хайыскаларга билигэ үлэһиһэ сорукунаабыл. Үүнэр

үтөө сэт барьгылыгар үтөөнү эрэ
тохойдун, юрэни эрэ түстээпин!

Е. Г. САНЖЕЕВА,
улуус предприниматель ирин
общественный собииттин председатели.

2015 сэл бийиги улууспутугар “Олонхо сьлынан” бигтэрилтэн, улуус дьон бары Токсус Өрөспүүбүлүкэтээби Олонхо Ыһаадын үрдүк таһымнаахтык ыһар иннигтэн үгүс өрүттээх үгүни тэрийдигэр. Бу улахан тэрээһин үрдүк таһымнаахтык аастыгыгар бары кыттыны ыһыт дьоммутугар-сэргэбитигэр, өбүлөрбүтүгар – ыһааттарбыгыгар, улуус бары тэрийгиллэригэр уонна бары нөһүлүктэригэр, спонсордарбыгыгар Чурапчы улууһун Олонхо Ассоциациятын аатыттан барыа махталбынан тирээбиг!

Улуслуг олонхоуттарын аагтарын-суолларын үйөнүгүргө нэбилектэр кыраайы үөртөтөччилерин уонна В.Ф.Ермолаев чинчийбит үлэстэрин түмөн, "Чурапчы олонхоуттара" дьон учуонайдары кытта чыгчыйи түмүгүнөн, апологика кинигэтэ 1000 ахсаанынан күн сирип көрдө. 19-20-с үйбө олонхоолор аасыт 239 олонхоут аагтарын-суолларын нэбилектэринин чуолкайдан сурукса тистибит. И.Г.Теплюхов-Тимофеев "Эриэн таба аптаах Эрэбин Барсан", П.М.Терютина-Ырыа Ымылчаан "Ухук Туйун Бухатыр", Н.Попов "Тойон Ньургун", Чөлөс "Айдарыкы сюр аптаах Ала Холөбөй" олонхолоро кинигэ буолулар. Барыла 13 кинигэ күн сирип көрдө. Мапы таһынан "Олонхо Ыһыага" фотоальбом кинигэ бачаагынан, апыта таһыста. Олонхо Ыһыагын үтүс дьонуннаах тутуулар дьондөйдүлөр.

Салгыы олохто 10 сыллаах программанын иккис түһүмүгэ саҕаланна. Бу уон сылга саха дьоно олохтору сатаан истэр уонна толорор буолууларыгар, кэп даҕалыныах үлэлэри ыытыы сорута турар. Ити барыта билиги теребүт тылбы-өспүт, ырыабыл-тойукпут, астыл-үөлбүт, танастык-салгыт, өмүкпүт төрүт кутуурута сир үрдүттэн симэлибэтин туһугар туһуланар. ЮНЕСКО араҥаччылыыр сылларыгар улаханньык өрүтүгүн хаалыахпын наада. Дьэ, ол иһин Чурагчы дьоно-сэргэтэ, төрүт саха дьоно түөлбөлөөн олохтор сирэ-уота өмүкпүт чэриин сайдарын туһугар күүрэн-хааран үлэлиһиҥ!

Саргылаах Сана Дьылыннан, Сана дьолунан бука барыгытын ээрдэлинибит! Бөгө дорусбуяаны, уйгулаах олобу, үрлүк таһаарылаах үгэни, дьолу-соргуну ис сүрөктэн баадабыт! Үүмүт 2016 сыл музейдары өрө көтөбүү сыга бийиги улууспуттар бистэриллибитингэн, кэнчөри ыччларбылылар аһан кээкилээк үйүтүмүгэ үлгүлөбүт салууан баралларынан, ис сүрөктэн үөрөн, сүрүбүт көтөбүлгэн туран бука бэри көхтөөхтүк кыһааһын дон ыһаһабыт!

В.П. ГЕРАСИМОВ,
Олонхи Ассоциацийн Чурагч, таагүй
салхийн салдвирч, таагүй

Хяныат бэчээккэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилгэнэ: 16 ч 00 м. "Сана олох" редакционной-издательской холбоука 29.12.2015 с. офсетка бэчээтэинэ. Аалдырына: 678670, Чураачы сэл, Карн Марко уун, 26 "а" Индекс: 54907. Хяныат кэдиэлбэс үстэ: оптууриньука, чаппирэс уонна субуотаба тахсар.

Аграрная партия председатель А.Г. ВАСИЛЬЕВ.